

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

شبکه بهداشت و درمان شهرستان سقز

بیمارستان شفا شهرستان سقز

تشنج ناشی از تب

تهیه و تدوین:

زینبہ سعیدی

پرستار بخش اورژانس

بیمارستان شفا شهرستان سقز

والدین بایستی توجه داشته باشند که بروز مننژیت یا همان عفونت پرده های مغز از عفونت های خطرناک و پرعارضه در سنین خردسالی است که تنها راه تشخیص آن LP است.

درمان دیررس مننژیت منجر به عوارضی چون کری، اختلال بینایی، عقب افتادگی ذهنی، اختلالات رفتاری می شود

تشنج ناشی از تب خوش خیم بوده و عارضه ای به جا نمی گذارد مگر در مواردی که طول بکشد، تکرار شود یا کودک معاینه عصبی غیر طبیعی داشته باشد که نیاز به استفاده از داروهای ضد تشنج مثل فنوباریتال یا سدیم والپروات به مدت ۱-۳ سال دارد.

در سایر موارد استفاده از تب بر، دیازپام خوراکی و تن شویه در هنگام بروز تب برای کودک کافی می باشد بنابراین تشنج ناشی از تب می تواند علامتی از یک بیماری جدی باشد که در صورت پیدا کردن علت تب و درمان آن پیش آگهی خوب خواهد بود.

۸- در این موارد شیاف دیازپام ۵ میلی گرم در کودکان با وزن ۱۵ کیلوگرم، و نوع ۱۰ میلی گرم در کودکان بالاتر از ۱۵ کیلوگرم موثر واقع می شود. هر کودک در اولین حمله تشنج با تب بایستی در بیمارستان بستری و بررسی گردد، ولی در مورد کودکانی که سابقه تشنج در هنگام تب دارند در صورت مراجعه به پزشک برای جستجوی علت تب و درمان آن کافی است.

۹- تا هوشیاری کامل هرگز سعی نکند چیزی به کودک بخورانید.

اقدامات در بیمارستان:

پس از ورود به بیمارستان در صورت ادامه تشنج تجویز دیازپام از طریق وریدی و یا مقعدی موجب کنترل تشنج خواهد شد. باید علت تب کودک مشخص گردد که شرح حال کودک و معاینه دقیق به همراه آزمایشات در این مورد لازم می باشد.

در سنین پایین گاهی علی رغم بررسی های فوق علت تب نامعلوم می ماند در این موارد حتماً می بایست LP (گرفتن مایع مغزی نخاعی) انجام شود.

تشنج ناشی از تب در کودکان:

ارتباط و فعالیت سلول های مغزی با یکدیگر از طریق تخلیه ی انرژی الکتروشیمیایی در طول این سلول هاست و به این وسیله اء حال و رفتار های بدن کنترل و تنظیم می شود. حال اگر این تخلیه ی انرژی به صورت غیر طبیعی نادرست و به شکل انفجاری باشد باعث بروز تشنج می شود.

تشنج ناشی از تب شایع ترین نوع تشنج در کودکان است. حدود ۳ تا ۴٪ کودکان با سن کمتر از ۶ سال دچار این نوع تشنج می شوند.

این نوع تشنج همیشه به همراه تب جالا و در سنین ۶ ماهگی تا ۶ سالگی اتفاق می افتد به ندرت ممکن است بعد از سن ۶ سالگی نیز تکرار شود. ولی بیشترین شیوع آن در یک تا دو سال اول عمر است. که بیشتر به دلیل بروز عفونت های گوارشی، تنفسی و ادراری است. از این رو در هر کودک مبتلا به تشنج ناشی از تب باید کانون تب مشخص و درمان شود.

شکل تشنج:

معمولا تشنج در اولین ساعات بروز تب پدیدار شده و گاهی حتی والدین متوجه تب کودک نمی گردند و پس از وقوع تشنج متوجه تب در کودک می شوند.

تشنج به صورت از دست رفتن ناگهانی هو شیباری، قفل شدن فک، سیاه شدن دور لب، سفت شدن تمام بدن و به دنبال آن حرکاتی شبیه دست و پا زدن بروز می کند.

حمله تشنج معمولا کوتاه مدت بوده و در عرض ۲-۱ دقیقه برطرف می شود و به ندرت ممکن است حرکات تشنجی در یک طرف بدن و یا فقط در چشم ها باشد که در این موارد علامت خطرناکی است و نیاز به بررسی بیشتری دارد. هرچه تشنج در سنین پایین تر بروز کند احتمال تکرار آن بیشتر است.

آموزش خود مراقبتی در منزل:

۱- باید در هنگام بروز تشنج خونسردی خود را حفظ کنید و در صورت امکان کودک را روی زمین قرار داده و به پهلو بخوابانید سر او را کمی به جلو و یک طرفه متمایل کنید تا تخلیه ی بزاق و آب دهان راحت تر شده و باعث خفگی نشود.

۲- هرگونه ائاثیه و ابزار تیز را که ممکن است به بیمار صدمه بزند از او دور کنید.

۳- از پاشیدن آب بصورت و یا تحریک وی خودداری شود.

۴- به هیچ عنوان سعی در باز کردن دهان کودک نشود ولی در صورت امکان یک شی پلاستیکی نرم در بین دندان ها قرار گیرد تا از گازگرفتگی زبان جلوگیری شود.

۵- هرگز نباید کودک در حالت تشنج را محدود کرد یا گرفت یا مانع حرکات او شد، زیرا انقباضات عضلانی قوی و محدود کننده، خطر آسیب به کودک را دارد.

۶- با استفاده از شیف استامینوفن و کم کردن پوشش کودک درجه حرارت کودک را کنترل کنید. در صورت لزوم می توان از تن شوپه یا آب ولرم نیز استفاده کرد که در این مورد پنجه یا پارچه ای نرم آغشته به آب ولرم را به مدت یک ساعت در نواحی دور گردن و زیر بغل و کشاله ران کشیده تا درجه حرارت کودک به حد طبیعی برسد.

۷- در اکثر موارد تشنج در عرض کمتر از دو دقیقه خاتمه می یابد ولی در صورت تداوم تشنج می توان از شیف دیازپام استفاده نمود.

